Sygn. akt IV SAB/Po 4/18

ODPIS

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2018 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu
w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia	WSA Maciej Busz
Sędzia		WSA Józef Maleszewski
Asesor sądowy		WSA Maria Grzymisławska-Cybulska (spr.)
Protokolant		ref. staż. Ewa Stawicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 kwietnia 2018 r.
sprawy ze skargi [redacted]
na bezczynność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w [redacted]
w przedmiocie udostępnienia informacji publicznej

1. zobowiązuje Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w [redacted] do pełnego rozpoznania wniosku [redacted] z dnia [redacted] r. i udzielenia odpowiedzi w zakresie pkt 1, 2, 4, 11, 20, 21, 24, 25, 29 tego wniosku, w terminie 14 dni od dnia doręczenia odpisu prawomocnego wyroku wraz z aktami administracyjnymi;
2. stwierdza, że Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w [redacted] dopuścił się bezczynności;
3. stwierdza, że bezczynność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w [redacted] nie miała miejsca z rażącym naruszeniem prawa;
4. w pozostałym zakresie oddala skargę;
5. zasądza od Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w [redacted] na rzecz skarżącego [redacted] kwotę 597 zł (pięćset dziewięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania

WOJEWÓDZKI SĄD ADMINISTRACYJNY W POZNANIU

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność z oryginałem
Agnieszka Walocha
St. sekretarz sądowy

gn. akt IV SAB/Po 4/18

UZASADNIENIE

Pismem z dnia [redacted] wniesli o udzielenie w trybie dostępu do informacji publicznej następujących informacji:

1. Ile zostało odnotowanych Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych dotyczących szczepień przeciwko: błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, inwazyjnemu zakażeniu Haemophilus Influenze, gruźlicy, wzw typu B, odrze, śwince i różyczce

2. Czy zostały odnotowane przypadki śmiertelne?

3. Jakie jest prawdopodobieństwo wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych u dziecka po podaniu którejś z wymienionych przez Państwa szczepionek?

4. Kto, w razie wystąpienia problemów zdrowotnych po podaniu szczepionki, poniesie koszty leczenia dziecka?

5. na temat składu ww. szczepionek m.in. tiomersal, aluminium, możliwe zanieczyszczenia virusowe, adjuwanty, antygeny, substancje stabilizujące oraz konserwujące i wyjaśnienie wpływu tych składników na organizm dziecka, ich właściwości immuno- i patogennych oraz możliwych reakcji alergicznych osobno dla każdej szczepionki (które ww.,obowiązkowe szczepionki zawierają mertiolat, tiomersal, formaldehyd lub fenol?)

6. czy szczepionki ochronią dziecko skarżącego przed chorobami i ile lat będą chroniły przed zachorowaniem na: gruźlicę, wzw typu B, błonicę, krztusiec, polio, HIB, odrę, świnkę i różyczkę?

7. Poproszono o ustalenie indywidualnego bilansu korzyści i ryzyka oraz wyjaśnienie w odniesieniu do dziecka Skarżącego korzyści i zagrożeń płynących z przechorowania wszystkich chorób przeciwko którym ma być zaszczepione, w stosunku do korzyści i zagrożeń płynących ze szczepień pojedynczo i łącznie, w perspektywie indywidualnej i ogólnospołecznej.

8. Czy sztuczne indukowanie produkcji przeciwciał poprzez szczepienie z pominięciem naturalnych barier organizmu, gwarantuje ochronę przed zachorowaniem na zakaźną chorobę dziecięcą?

9. Co jest wyznacznikiem skuteczności szczepionki w toku badań klinicznych? Czy badane osoby szczepione są wystawiane na bezpośredni kontakt z odnośnymi zakaźnymi patogenami w środowisku w celu stwierdzenia czy ulegną zakażeniu?

10. Czy sztuczne indukowanie produkcji przeciwciał poprzez szczepienie z pominięciem wszystkich naturalnych barier organizmu jest równoznaczne z powstaniem odporności na patogen, takiej samej jak w przypadku naturalnej infekcji?

11. Kto ustala listę przeciwwskazań do szczepień w Polsce i kto ponosi odpowiedzialność za te ustalenia?

12. W jaki sposób można wykluczyć nadwrażliwość na składniki szczepionki przed szczepieniem?

13. Jaki wpływ na możliwe wystąpienie poważnych powikłań poszczepiennych może mieć występowanie alergii, astmy i innych chorób typu autoimmunologicznego oraz powikłań poszczepiennych u członków rodziny dziecka?

14. Czy patogeny szczepionkowe mają zdolność spowodować chorobę szczepioną? Jeśli tak, to zażądano podania w przypadku których szczepionek występuje takie ryzyko.

15. Wniesiono o wyjaśnienie po których szczepionkach mogą wystąpić, na czym konkretnie polegają, jakie mają trwałe skutki oraz jakie metody diagnozowania i leczenia następujących niepożądanych odczynów poszczepiennych opisanych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie NOP:

a) odczyny miejscowe, w tym odczyny miejscowe po szczepieniu BCG:
- obrzęk
- powiększenie węzłów chłonnych
- ropień w miejscu wstrzyknięcia

h) niepożądane odczyny poszczepienne ze strony ośrodkowego układu nerwowego:
- encefalopatia (zapalenie mózgu)
- drgawki gorączkowe
- drgawki niegorączkowe
- porażenie wiotkie wywołane virusem szczepionkowym
- zapalenie mózgu
- zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych
- zespół Guillaina-Barrego

c) inne niepożądane odczyny poszczepienne bóle stawowe
- epizod hipotensyjno-hiporeaktywny
- gorączka powyżej 39 stopni C
- małopłytkowość

- nieutulony ciągły płacz
- posocznica, w tym wstrząs septyczny(sepsa)
- reakcja anafilaktyczna
- reakcje alergiczne uogólnione zakażenie BCG
- zapalenie jąder
- zapalenie ślinianek
- porażenie splotu barkowego
- inne poważne odczyny występujące do 4 tygodni po szczepieniu

16. Czy w przypadku wystąpienia u dziecka powikłań zdrowotnych w zbieżności czasowej ze szczepieniem, są wykonywane konkretne badania i analizy laboratoryjne w celu obiektywnego stwierdzenia/wykluczenia związku ze szczepieniem i składnikami szczepionki? Jeśli tak, to wniesiono o wymienienie jakie badania i analizy laboratoryjne są wykonywane w przypadku wszystkich NOP wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia oraz ulotkach informacyjnych szczepionek, czy są wykonywane obligatoryjnie oraz ulotkach informacyjnych szczepionek, czy są wykonywane obligatoryjnie oraz proszę o udostępnieniem-m i-dur obowiązujących w tym zakresie lekarzy na terenie Polski.

17. Wniesiono o wyczerpującą informację jak należy postępować w sytuacji wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego i w jaki sposób można mieć wpływ na zgłoszenie do odpowiednich urzędów?

18. Czy kwalifikujący do szczepienia lekarz zagwarantuje odpowiedzialność materialną i prawną za ewentualne negatywne skutki zdrowotne wywołane niepożądanymi odczynami i powikłaniami poszczepiennymi?

19. Wniesiono o informację, które ze szczepionek zostały wyprodukowane w oparciu o linie komórkowe z aborcji.

20. W jaki sposób i przez kogo jest ustalana aktualna sytuacja epidemiologiczna na terytorium Polski, w oparciu o którą jest opracowyany Program Szczepień Ochronnych na dany rok?

21. Czy w Polsce przeprowadza się badania nowonarodzonych dzieci w celu stwierdzenia czy dziecko narodziło się z wrodzoną obniżoną odpornością? (stwierdzenie wrodzonego lub nabytego niedoboru odporności stanowi przeciwwskazanie do szczepienia)

22. Czy rejestr Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych prowadzony przez Państwowy inspektorat Sanitarny podlega kontroli sądowej? Jeśli tak to jaki sąd jest władny, jeśli nie, to wniesiono o wyjaśnienie z jakiego powodu nie podlega kontroli?

23. Czy stwierdzenie ciężkiego NOP powoduje skutki prawne (np. konieczność wycofania partii szczepionki)?

24. Z jakiej statystyki wynikają dane, którymi dysponuje Państwowy Inspektorat Sanitarny?

25. Od którego roku dane te są gromadzone?

26. Czy w innych krajach Unii Europejskiej szczepienia, do których Państwowy Inspektorat Sanitarny wzywa mają i charakter obowiązkowy? Jeśli nie to w których są dobrowolne?

27. Czy wystosowując pismo przymuszające do szczepienia Państwowy Inspektorat Sanitarny jest świadomy powikłań poszczepiennych nieodnotowanych, a który to problem z odnotowywaniem zauważa prof. Andrzej Zieliński, prof. Jacek Wysocki, dr Hanna Czajka oraz dr Paweł Grzesiowski?

28. Czy jest Państwowemu Inspektoratowi Sanitarnemu znane orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w kwestii obowiazku szczepień wskazujące, że przymus stanowi naruszenie art. 8 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności?

29. Czy organowi jest wiadome, że w związku z działalnością Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w [redacted] została skierowana już skarga do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka?

W odpowiedzi organ wskazał, że w zakresie niepożądanych odczynów poszczepiennych, informacje zawarte są w biuletynie „Szczepienia Ochronne w Polsce" na stronie internetowej Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego-Państwowego Zakładu Higieny (www.pzh.gov.pl), gdzie ujęto zgłoszenia niepożądanych odczynów poszczepiennych m.in. z podziałem na kwalifikacje, występowanie, rodzaje szczepionek. Program Szczepień Ochronnych na dany rok jest wydany komunikatem Głównego Inspektora Sanitarnego, na rok 2017 jest to komunikat z dnia 4 stycznia 2017r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych (Dz. U. z 2017r. poz. 1.) zgodnie z art. 17 ust. 11 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2016r. poz. 1866 z póź.zm.), zgłoszenia niepożądanych odczynów poszczepiennych są przesyłane do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w [redacted] przez

lekarzy. Ponadto poinformowano iż, Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie obowiązujących przepisów prawa ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2016r., poz. 1866 z póź. zm.), rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011r. iv sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz.U. z 2016r. poz. 849 z poź.zm.) rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 w sprawie niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz kryteriów ich rozpoznawania (Dz.U nr 254 poz. 1711). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w [redacted] zgodnie z art. 21 ust. 4 ustawy z dnia 5 grudnia o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2016r,, poz. 1866 z póź. zm.) poinformował, iż dane zgromadzone w prowadzonym rejestrze zgłoszeń niepożądanych odczynów poszczepiennych udostępnia podmiotom, o którym mowa w art. 30 ust. 1 tej ustawy tj. Narodowemu Instytutowi Zdrowia Publicznego- Państwowego Zakładu Higieny. Ponadto informacje o produktach leczniczych dopuszczonych do obrotu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej są dostępne w wersji elektronicznej na stronie instytucji Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, a także w piśmiennictwie „Wakcynologia" (wydanie II poszerzone i aktualizowane) pod redakcja prof. dr hab. n. med. Wiesław Magdzik, prof. dr hab. n. med. Danuta Naruszewicz-Lesiuk, prof. dr hab. n. med. Andrzej Zieliński, Państwowy Zakład Higieny, Zakład Epidemiologii wydawnictwo a - medica press, Bielsko - Biała 2007, w rozdziałach : „Bezpieczeństwo szczepionek"; oraz „Adiuwanty oraz substancje konserwujące i stabilizujące zawarte w szczepionkach" - zawarte są informacje dotyczące szczepionek.

W odpowiedzi na zapytanie dotyczące medycznych kwestii, poinformowano że w tych sprawach odpowiedzi zostaną udzielone przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej do którego jest zdeklarowane dziecko oraz przez innych lekarzy specjalistów. Wyjaśniono, że na terenie Polski, a także województwa wielkopolskiego działają również Poradnie Konsultacyjne do spraw szczepień, gdzie lekarze specjaliści udzielają medycznych informacji dotyczących szczepień ochronnych. Podkreślono też, że na terenie województwa wielkopolskiego działa Punkt Konsultacyjny Szpitala [redacted], gdzie lekarze specjaliści przeprowadzą konsultacje medyczne. Ponadto – jak wskazano - informacje dotyczące szczepień dostępne są w publikacji opracowanej przez ekspertów w sprawie szczepień „Wakcynologia" (wydanie I) poszerzone i

aktualizowane) pod redakcja prof. dr hab. n. med. Wiesław Magdzik, prof. dr hab. n med. Danuta Naruszewicz-Lesiuk, prof. dr hab. n. med. Andrzej Zieliński, Państwowy Zakład Higieny, Zakład Epidemiologii wydawnictwo a - medica press, Bielsko - Biała 2007.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w [redacted] poinformował też, że źródłem wiedzy dotyczącej szczepień ochronnych jest także strona internetowa Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego- Państwowego Zakładu Higieny (NIZP-PZH- www.pzh.gov.pl), zredagowana we współpracy ze specjalistami w dziedzinie szczepień ochronnych z Polskiego Towarzystwa Wakcynologii. Wyjaśniono, że informacje dotyczące preparatów szczepionkowych i szczepień dostępne są na stronie internetowej Szczepienia.info (www.szczepienia.info), gdzie dane dotyczące szczepień są przekazywanie z bezstronnych, obiektywnych informacji na temat szczepionek i szczepień. Wskazano, że portal ten należy do sieci Vaccine Safety Net (VSN) i posiada akredytację WHO jako platforma wiedzy na temat szczepień dla rodziców i osób zainteresowanych tą tematyką. Informacje na portalu są przygotowywane przez ekspertów NIZP-PZH oraz współpracujących lekarzy wakcynologów, w oparciu o aktualne fakty naukowe. W dalszej kolejności poinformowano Skarżącego, że szczepionki czyli produkty lecznicze pochodzenia biologicznego, podlegają wielu rygorystycznym wymogom zarówno w zakresie produkcji jak i kontroli jakości przed dopuszczeniem do obrotu oraz monitorowaniu co do jakości i działań niepożądanych po wprowadzeniu ich do obiegu. Bezpieczeństwo stosowania szczepionek zostaje ustalone w badaniach laboratoryjnych. W Polsce nadzór nad jakością szczepionek sprawuje Zakład Badania Surowic i Szczepionek NIZP-PZH prowadząc coroczną kontrolę jakości i bezpieczeństwa szczepionki znajdujących się w obrocie na zlecenie Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego. System kontroli bezpieczeństwa szczepionek, oprócz badań laboratoryjnych, badań przedklinicznych, badań klinicznych I i II fazy, obejmuje monitorowanie niepożądanych odczynów poszczepiennych. Przeanalizowanie dane są dostępne na stronie NIZP-PZH w biuletynie „Szczepienia Ochronne w Polsce".

Uzyskawszy odpowiedź od państwowego Powiatowego Inspektora sanitarnego w Poznaniu [redacted] wniósł skargę do sądu administracyjnego na bezczynność tego organu wskazując, że w istocie rzeczy nie otrzymał on odpowiedzi na zgłoszony wniosek o udzielenie informacji publicznej. Skarżący zażądał stwierdzenia, że organ pozostaje w bezczynności, zobowiązania organu do

udzielenia informacji publicznej we wnioskowanym zakresie oraz stwierdzenia że bezczynność miała miejsce z rażącym naruszeniem prawa. Skarżący zażądał nadto ukarania organu grzywną.

W odpowiedzi na skargę organ wniósł o jej oddalenie.

Wojewódzki Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Skarga zasługiwała na uwzględnienie.

Dokonując oceny zasadności przedmiotowej skargi wskazać należy, że w myśl art. 3 § 2 pkt 8 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2017, poz. 1369 – dalej jako: ppsa) kontrola działalności administracji publicznej przez sądy administracyjne obejmuje orzekanie w sprawach skarg na bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania w przypadkach określonych w pkt 1–4 lub przewlekłe prowadzenie postępowania w przypadku określonym w pkt 4a.

Wskazać również należy, że rozstrzygając daną sprawę, sąd administracyjny nie jest związany zarzutami skargi i sformułowanymi w niej wnioskami, lecz ocenia ją w całokształcie okoliczności faktycznych i prawnych danej sprawy, o czym stanowi art. 134 § 1 ppsa.

W niniejszej sprawie przedmiotem kontroli Sądu jest bezczynność organu związana z udostępnieniem informacji publicznej.

Jak wynika z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 1764 - dalej jako: udip), każda informacja o sprawach publicznych stanowi informację publiczną w rozumieniu ustawy i podlega udostępnieniu na zasadach i w trybie określonych tym aktem prawnym. Stosownie zaś do treści art. 2 ust. 1 udip, prawo dostępu do informacji publicznej przysługuje każdemu, z zastrzeżeniem art. 5, który wprowadza w tym zakresie pewne ograniczenia związane z ochroną informacji niejawnych oraz innych tajemnic ustawowo chronionych, a także ze względu na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy.

W myśl art. 4 ust. 1 udip, obowiązane do udostępnienia informacji publicznej są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne, a w szczególności:

1) organy władzy publicznej;

2) organy samorządów gospodarczych i zawodowych;

3) podmioty reprezentujące zgodnie z odrębnymi przepisami Skarb Państwa;

4) podmioty reprezentujące państwowe osoby prawne albo osoby prawne samorządu terytorialnego oraz podmioty reprezentujące inne państwowe jednostki organizacyjne albo jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego;

5) podmioty reprezentujące inne osoby lub jednostki organizacyjne, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym, oraz osoby prawne, w których Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub samorządu gospodarczego albo zawodowego mają pozycję dominującą w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów.

Sąd administracyjny orzekając w sprawie dotyczącej skargi na bezczynność organu administracji publicznej na gruncie udip nie przeprowadza kontroli określonego aktu lub czynności, a więc nie bada merytorycznej zasadności podjętego działania. Sąd ten ma natomiast obowiązek dokonania oceny, biorąc za podstawę stan faktyczny i prawny danej sprawy, czy rzeczywiście organ (podmiot wykonujący zadania publiczne) pozostaje w bezczynności (por. wyroki NSA: z dnia 20 stycznia 2009 r., sygn. akt II OSK 812/08, z dnia 15 lipca 2010 r., sygn. akt II OSK 2051/09, z dnia 29 września 2010 r., sygn. akt II GSK 827/09, niepubl., dostępne w CBOSA; M. Jagielska, J. Jagielski, R. Stankiewicz [w:] Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz, red. R. Hauser, M. Wierzbowski, Warszawa 2013, s. 585). Zgodnie bowiem z art. 13 ust. 1 udip udostępnianie informacji publicznej na wniosek następuje bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, z zastrzeżeniem ust. 2 i art. 15 ust. 2. Jeżeli zatem podmiot obowiązany do udzielenia informacji publicznej przed wniesieniem skargi na bezczynność do sądu administracyjnego udzielił informacji publicznej i której się ona domagała, to oznacza, że brak jest podstaw do uznania, że podmiot ten pozostaje w bezczynności.

W kontrolowanej sprawie pozostaje poza sporem ,że stosowny wniosek został złożony pismem dnia [redacted] zaś adresat wniosku na przedmiotowy wniosek zareagował pismem z dnia [redacted] r. Analiza treści powyższego pisma, w kontekście złożonej skargi na bezczynność organu wymaga stwierdzenia, że złożenie wniosku przez osobę wykonującą o prawo do informacji nie nakłada na podmiot zobowiązany obowiązku automatycznego udostępnienia informacji, gdyż w pierwszej kolejności powinien on stwierdzić, czy jest on w posiadaniu wnioskowanej

informacji, a następnie czy przepisy komentowanej ustawy znajdują zastosowanie w danej sytuacji.

Oceniając zatem pod względem podmiotowym złożony przez Skarżącego wniosek wskazać należy, że podmiotami zobowiązanymi do udostępnienia informacji publicznej są m.in. władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne, w tym organy władzy publicznej. Nie ulega wątpliwości ,że organem władzy publicznej w rozumieniu art.4 ust.1 pkt 1 udip jest organ Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny. Informacje zbierane i wytwarzane przez organy inspekcji sanitarnej zgodnie z art. 2 w zw. z art. 5 pkt 1, 2, 3, 5 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (j.t. Dz.U. z 2017, poz. 1261) w ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego, w tym sanitarnego zabezpieczania granic państwa, analiz i ocen epidemiologicznych, opracowywania programów i planów działalności zapobiegawczej i epidemiologicznej dla podmiotów leczniczych, ustalenia zakresu i terminów szczepień ochronnych oraz sprawowania nadzoru w tym zakresie, stanowią bowiem informację publiczną.

Mając powyższe na uwadze należy sprawdzić czy pytania objęte zakresem wniosku złożonego przez Skarżącego stanowią informację publiczną, czy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w [redacted] był zobowiązany do udzielenia wnioskowanej przez stronę informacji oraz czy udzielił informacji zgodnie z wnioskiem.

Odnosząc się szczegółowo do poszczególnych pytań zawartych we wniosku o udzielenie informacji publicznej złożonego przez Skarżącego należy w pierwszej kolejności stwierdzić, iż przesłana Skarżącemu odpowiedź Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w [redacted] nie zawiera szczegółowego odwołania do wskazanych we wniosku Skarżącego 29 punktów. W tej sytuacji konieczne stało się dokonanie, szczegółowej analizy udzielonych odpowiedzi i ustalania czy zawierają one informacje, których udzielania domagał się Skarżący.

W ocenie Sądu podzielić należy stanowisko Skarżącego co do tego, że nie udzielono mu odpowiedzi na pytania nr 1 i 2, podczas gdy w ocenie Sądu zadane przez Skarżącego pytania dotyczące danych w zakresie liczby odnotowanych niepożądanych odczynów poszczepiennych dotyczących szczepień przeciwko chorobom wymienionym we wniosku oraz odnotowanych przypadków śmiertelnych obejmują informacje publiczne w rozumieniu art. 1 i art. 6 udip. Co do zasady stanowią informację publiczną informacje zbierane i wytwarzane przez organy

inspekcji sanitarnej, zgodnie z art. 2 w zw. z art. 5 pkt 1, 2 3, 5 ustawy z dnia 1 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2017, poz. 1261) w ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego, w tym sanitarnego zabezpieczania granic państwa, analiz i ocen epidemiologicznych, opracowywania programów i planów działalności zapobiegawczej i epidemiologicznej dla podmiotów leczniczych, ustalenia zakresu i terminów szczepień ochronnych oraz sprawowania nadzoru w tym zakresie. Przede wszystkim informację publiczną stanowią informacje zbierane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego dotyczące niepożądanych odczynów poszczepiennych, które gromadzone są w powiatowym rejestrze zgłoszeń niepożądanych odczynów poszczepiennych, prowadzonym na podstawie art. 21 ust. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2016 r., poz. 1866 ze zm.) oraz § 8 i nast. rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz kryteriów ich rozpoznawania (Dz. U z 2010 r. nr 254, poz. 1711) - por. wyrok WSA w Poznaniu z dnia 6 września 2017 r., II SAB/Po 96/17 – (orzeczenie dostępne na: http://orzeczenia.nsa.gov.pl). Wprawdzie w § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. określono sposób udostępnienia informacji zawartych w tym rejestrze, tj. poprzez okazanie rejestru do wglądu, sporządzenie wyciągów, odpisów lub kopii, wydanie oryginału, jednakże ze względu, iż regulacja ta nie ma wyczerpującego charakteru - w pozostałym zakresie nie wyklucza to stosowania przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej (por. również wyrok WSA w Poznaniu z dnia 18 stycznia 2018 r. sygn. II SAB/Po 159/17, orzeczenia.nsa.gov.pl). Należy zauważyć, że jakkolwiek Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny odniósł się do pytań Skarżącego we wskazanym zakresie, to jednak odpowiedzi udzielono poprzez odesłanie do informacji zawartej biuletynie „Szczepienia ochronne w Polsce" na stronie internetowej Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny, (www.pzh.gov.pl). Mieć jednak należy na względzie, że w świetle art. 10 udip, dla udzielenia informacji publicznej niewystarczające jest wyłącznie opublikowanie wnioskowanej informacji na stronie www lub w jakimkolwiek innym niż Biuletyn Informacji Publicznej systemie informatycznym. Jak bowiem zauważa się w orzecznictwie sądów administracyjnych tylko informacje publiczne opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej uważa się za udostępnione, zaś wszystkie inne informacje są udostępniane na wniosek bez względu na to czy funkcjonują w obiegu publicznym, na stronach internetowych

podmiotów zobowiązanych do udostępniania informacji publicznych, a także czy dostęp do tych informacji, tj. do internetu, domagający się ich udostępnienia ma łatwy czy też utrudniony. O obowiązku udostępnienia informacji publicznej nie opublikowanej w Biuletynie, a będącej na stronie internetowej, przesądza nie dostęp do internetu, ale niepublikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 września 2014 r., sygn. akt I OSK 34/14, Baza NSA). Jednocześnie zwrócić uwagę należy, że Skarżący zwrócił się o udzielenie informacji na temat liczby odnotowanych niepożądanych odczynów poszczepiennych wywołanych przez wskazane szczepionki oraz wskazanie liczby odnotowanych przypadków śmiertelnych. Analiza treści odpowiedzi organu z dnia [redacted] r., jak również wskazanego adresu internetowego nie zawiera wskazanych danych. Z tego względu zarzut skargi w zakresie dotyczącym pytań 1 i 2 uznać należało za zasadny.

Należy również wskazać, że organ w - żaden sposób - nie odniósł się do pytania nr 4 zawartego we wniosku Skarżącego, co do tego, kto w razie wystąpienia problemów zdrowotnych po podaniu szczepionki poniesie koszty leczenia. Tymczasem Narodowy Fundusz Zdrowia jest jednostką wykonującą zadania publiczne, a w konsekwencji w myśl art. 6 ust. 1 pkt 2 udip udostępnieniu podlega informacja publiczna dotycząca tego podmiotu na zasadach określonych w ustawie. (por. wyrok WSA w Gdańsku z dnia 11 stycznia 2018 r. sygn. II SAB/Gd 83/17, orzeczenia.nsa.gov.pl).

Nie stanowiły natomiast wniosku o udzielenie informacji publicznej pytania Skarżącego zawarte w pkt. 3, 5-10, jak również 12-19. Wskazane pytania stanowią w istocie żądanie nie o informację publiczną, ale o wiedzę natury farmaceutycznej dotyczącej składu i procedury wytwarzania szczepionek, której adresatem powinien być producent szczepionek (pyt. 5 i pyt. 19). Natomiast pytania dotyczące prawdopodobieństwa wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych, skuteczności i okresu ochrony jaką w związku z wykonanym szczepieniem uzyska dziecko Skarżącego, a także o indywidualny bilans korzyści i ryzyka, jak również w kwestii skuteczności sztucznego indukowania produkcji przeciwciał, klinicznych wyznaczników skuteczności szczepionek (pyt. 3 oraz 6-10), jak również dotyczące sposobów wykluczenia nadwrażliwości na składniki szczepionki, korelacji pomiędzy stwierdzoną astmą, alergią a powikłaniami poszczepiennymi, zdolności patogenów do wywołania choroby i ryzyka w tym zakresie, metod leczenia, diagnozowania i

skutków niepożądanych odczynów poszczepiennych, a także postępowania klinicznego w razie wystąpienia powikłań poszczepiennych, jak również sugerowanego sposobu postępowania przez Skarżącego w razie wystąpienia u jego dziecka niepożądanego odczynu poszczepiennego (12-17) zostały uznane przez organ za dotyczące wiedzy medycznej i w tym zakresie Skarżący został odesłany w sprawie odpowiedzi na nie do Poradni Konsultacyjnej do spraw szczepień oraz lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, pod opieką którego znajduje się dziecko Skarżącego. Wskazano, że odpowiedzi na pytania dotyczące kwestii medycznych udzieli Punkt Konsultacyjny [redacted] gdzie lekarze specjaliści prowadzą konsultacje medyczne. Skarżącego poinformowano nadto o publikacji opracowanej przez ekspertów do spraw szczepień „Wakcynologia" (wydanie II rozszerzone i aktualizowane) pod red. prof. dr hab. Wiesława Magdzika i prof. dr hab. Danuty Naruszewicz-Lesiuk oraz prof. dr hab. Andrzeja Zielińskiego. Dokonana przez organ klasyfikację wymienionych pytań z uwagi na ich treść należało uznać za prawidłową. W konsekwencji, również reakcję organu na tak sformułowane pytania uznać należało za prawidłową.

W odniesieniu do pyt. nr 18 należy wskazać, że w istocie jest to pytanie o poradę prawną w zakresie odpowiedzialności materialnej i prawnej w przypadku ewentualnego wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych. W konsekwencji pytanie to również nie dotyczyło informacji publicznej, co do którego ciężar odpowiedzi ciążyłby na inspekcji sanitarnej (por. wyrok WSA w Kielcach z dnia 31 sierpnia 2017 r. sygn. II SAB/Ke 29/17, orzeczenia.nsa.gov.pl). Ugruntowane już jest również stanowisko co do tego, że nie dotyczą informacji publicznej pytania dotyczące udzielenia informacji co do tego czy rejestr Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych podlega kontroli sądowej (pyt. 22), jak również czy stwierdzenie ciężkiego Niepożądanego Odczynu Poszczepiennego powoduje skutki prawne (pyt. 23), jak również pyt. 26 o to czy w innych krajach Unii Europejskiej wskazane szczepienia mają charakter obowiązkowy, oraz pytania dotyczące świadomości organu co do ilości powikłań nieodnotowanych (pyt. 27) oraz znajomości organu w zakresie orzecznictwa Europejskiego Trybunału Spraw Człowieka (pyt. 28). Jednoznaczne w tej kwestii stanowisko zajął również Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu, w prawomocnym wyroku z dnia 13 grudnia 2017 r. sygn. IV SAB/Po 72/17, orzeczeniansa.gov.pl).

Podzielić natomiast należy stanowisko Skarżącego co do bezczynności organu w zakresie udzielenia odpowiedzi na pytanie nr 11, dotyczące podmiotu odpowiedzialnego za ustalenie listy przeciwwskazań do szczepień w Polsce i odpowiedzialności za te ustalenia. Należy bowiem zwrócić uwagę, że jakkolwiek w piśmie z grudnia 2017 r. organ odesłał Skarżącego do strony internetowej BIZP-PZH – www.pzh.gov.pl oraz www.szczepienia.info, to jednak nie odesłano Skarżącego do informacji zawartych w Biuletynie Informacji Publicznej, ani w inny sposób nie odniesiono się do pytania o to jaki podmiot ustala listę przeciwwskazań do szczepień w Polsce. Podzielić należy również stanowisko Skarżącego o bezczynności organu w kwestii pytania o to w jaki sposób i kto ustala sytuację epidemiologiczną na terytorium Polski (pyt. 20) oraz czy w Polsce przeprowadza się badania nowonarodzonych dzieci w celu stwierdzenia czy dziecko urodziło się z wrodzoną obniżoną odpornością (pyt. 21). W ocenie Sądu pytanie dotyczące badania nowonarodzonych dzieci w celu stwierdzenia wrodzonej obniżonej odporności stanowią informację publiczną. Zagadnienie poruszone w tym pytaniu związane jest z zakresem obowiązkowych badań kwalifikacyjnych, wynikających z art. 17 ust. 2 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, poprzedzających szczepienia ochronne, nadzór nad którymi mają organy inspekcji sanitarnej. Informacje o przeprowadzeniu takich badań mogą wynikać z dokumentacji gromadzonej w powiatowym rejestrze zgłoszeń niepożądanych odczynów poszczepiennych. W zgłoszeniu bowiem wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego – zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 6 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi – wskazuje się dane o stanie zdrowia i inne informacje niezbędne do sprawowania nadzoru nad występowaniem odczynów poszczepiennych, zgodnie ze współczesną wiedzą medyczną. Powyższe przesądza również o publicznym charakterze takiej informacji. Jeśli organ nie posiada takich informacji winien był wskazać to w sposób jednoznaczny w piśmie, stanowiącym odpowiedź na wniosek i wyjaśnić dlaczego takimi informacjami nie dysponuje. Przy czym podkreślenia wymaga, iż z art. 4 ust. 3 udip wynika zasada, że do udzielania informacji publicznej zobowiązane są podmioty będące w ich posiadaniu. Oznacza to, iż adresat wniosku jest zobowiązany do udzielenia informacji publicznej, jeżeli ją ma, bez względu na to, czy ją samodzielnie wytworzył, czy wiąże się ona z zakresem jego kompetencji, czy też jest informacją uzyskaną od innych podmiotów. W ocenie Sądu również zadane przez Skarżącego we wniosku

pytania nr 20, 24 i 25 dotyczące sytuacji epidemiologicznej, statystyk z których wynikają dane którymi organ dysponuje oraz od którego roku dane te są gromadzone, obejmują informacje publiczne w rozumieniu art. 1 i art. 6 udip. Co do zasady stanowią, bowiem informację publiczną informacje zbierane i wytwarzane przez organy inspekcji sanitarnej, zgodnie z art. 2 w zw. z art. 5 pkt 1, 2 3, 5 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2017, poz. 1261) w ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego, w tym sanitarnego zabezpieczania granic państwa, analiz i ocen epidemiologicznych, opracowywania programów i planów działalności zapobiegawczej i epidemiologicznej dla podmiotów leczniczych, ustalenia zakresu i terminów szczepień ochronnych oraz sprawowania nadzoru w tym zakresie.

W ocenie Sądu informacją publiczną była również informacja o ewentualnych skargach złożonych do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu w związku z działalnością Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu tj. w zakresie pytania z pkt 29 wniosku. W tym zakresie organ nie udzielił żadnej odpowiedzi.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że organ dopuścił się bezczynności nie udzielając w terminie wynikającym z art. 13 ust. 1 udip odpowiedzi na pytania zawarte w pkt 1,2,4,11,20,21,24,25 i 29 wniosku. Wobec powyższego Sąd działając na podstawie art. 149 § 1 pkt 3 ppsa uznał iż Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w [redacted] rozpoznając wniosek Skarżącego dopuścił się bezczynności (pkt 2 wyroku) i na podstawie art. 149 § 1 pkt 1 ppsa zobowiązał tenże organ do pełnego rozpoznania wniosku w zakresie w jakim doszło do bezczynności organu (pkt 1 wyroku).

Jednocześnie Sąd na podstawie art. 149 § 1a ppsa stwierdził, że zaistniała w sprawie bezczynność nie miała miejsca z rażącym naruszeniem prawa (pkt 3 wyroku). Rażącym naruszeniem prawa, w rozumieniu art. 149 § 1 a ppsa, będzie bowiem stan, w którym bez żadnej wątpliwości i wahań można powiedzieć, bez potrzeby odwoływania się do szczegółowej oceny okoliczności sprawy, że naruszono prawo w sposób oczywisty (por. wyrok NSA z dnia 21 czerwca 2012 r., sygn. akt I OSK 675/12, LEX nr 1218894). Jak wynika z akt sprawy organ odpowiedział na większość pytań. Tym samym zachowanie organu nie nosiło cech lekceważącego traktowania obowiązków nakładanych przez udip. Z tych samych powodów Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania środków określonych w art. 149 § 2 ppsa. Z

powołanych powyżej przyczyn skarga podlegała oddaleniu w pozostałym zakresie na podstawie art. 151 ppsa (pkt 4 wyroku).

O należnych Skarżącemu kosztach postępowania Sąd orzekł w pkt 5 wyroku na podstawie art. 200 w zw. z art. 205 § 2 ppsa w zw. z § 14 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015, poz. 1800) uwzględniając uiszczony wpis w wysokości 100 zł oraz koszty zastępstwa procesowego 480 zł , jak również wysokość uiszczonej opłaty od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność z oryginałem
Agnieszka Walocha
St. sekretarz sądowy